

ΔΕΟ31 - Μάθημα 1 : Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις, φόροι και ταμειακές Ροές

1. Βασικές λογιστικές έννοιες

1.1 Ισολογισμός

Ο ισολογισμός είναι μια φωτογραφία της χρηματοοικονομικής κατάστασης της εταιρίας σε μια χρονική στιγμή. Συνοψίζει

- Το ενεργητικό, δηλαδή τις απαιτήσεις της εταιρίας και περιλαμβάνει **Το σύνολο** των οικονομικών αγαθών (κτίρια, εμπορεύματα, μεταφορικά μέσα, μετρητά, καταθέσεις, απαιτήσεις έναντι πελατών, κ.α) που ανήκουν κατά κυριότητα σε μία επιχείρηση/
- Το παθητικό ή τις υποχρεώσεις της εταιρίας
- Τη καθαρή θέση ή ίδια κεφάλαια που είναι η διαφορά μεταξύ του ενεργητικού και του παθητικού και αποτελεί **το** σύνολο των υποχρεώσεων της επιχείρησης προς τους μετόχους

Προσοχή! Θα πρέπει να ισχύει πάντα

Σύνολο Ενεργητικού = Σύνολο παθητικού + Καθαρή θέση

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΩΜΕΓΑ ΑΕ ΧΡΗΣΗ 01/01/08 – 31/12/08

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		ΠΑΘΗΤΙΚΟ	
<u>ΠΑ Γ Ι Ο</u> ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		<u>ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ</u>	
11 Κτίρια	2.360	40 Εταιρικό κεφάλαιο	6.240
12 Μηχανήματα	2.000	<u>ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ</u>	
<u>ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ</u> ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		45 Δάνεια μακροπρόθεσμα	1.600
20 Εμπορεύματα	800	54 Φόροι πληρωτέοι	160
21 Έτοιμα προϊόντα	120	55 Ασφαλιστικοί Οργανισμοί	120
24 Υλικά Συσκευασίας	240		
30 Πελάτες	400		
34 Χρεόγραφα	1.600		
38.00 Ταμείο	400		
38.03 Καταθέσεις Όψεως	200		
<u>Σύνολο Ενεργητικού</u>	<u>8.120</u>	<u>Σύνολο Παθητικού</u>	<u>8.120</u>

1.2 Καθαρό Κεφάλαιο Κίνησης

Το καθαρό κεφάλαιο κίνησης ορίζεται ως διαφορά

Καθαρό κεφάλαιο κίνησης = Κυκλοφορούν Ενεργητικό – Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις

Το καθαρό κεφάλαιο κίνησης είναι θετικό όταν το κυκλοφορούν ενεργητικό είναι μεγαλύτερο από τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις. Αυτό σημαίνει ότι τα μετρητά που θα προκύψουν τους επόμενους 12 μήνες υπερβαίνουν τα μετρητά που θα πληρωθούν τους επόμενους μήνες. Το κεφάλαιο κίνησης. Το καθαρό κεφάλαιο κίνησης είναι θετικό σε υγιείς επιχειρήσεις

Το καθαρό κεφάλαιο κίνησης είναι αρνητικό όταν το κυκλοφορούν ενεργητικό είναι μικρότερο από τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις.

Έστω το παρακάτω παράδειγμα

Ενεργητικό		Παθητικό και καθαρή θέση	
Κυκλοφορούν Ενεργητικό	100	Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	70
Πάγιο ενεργητικό	500	Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	200
		Καθαρή θέση	330
Σύνολο Ενεργητικού	600	Σύνολο παθητικού και καθαρής θέσης	600

Καθαρό κεφάλαιο κίνησης

$$\begin{aligned} &= \text{Κυκλοφορούν ενεργητικό} - \text{Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις} \\ &= 100 - 70 = 30 \end{aligned}$$

1.3 Κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσεως

Η κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσεως μετράει την απόδοση της εταιρίας σε ένα διάστημα χρόνο όπως τρίμηνο ή έτος

Η ταυτότητα του εισοδήματος είναι

$$\text{Έσοδα} - \text{Έξοδα} = \text{Εισόδημα}$$

Η μορφή της κατάστασης αποτελεσμάτων χρήσης είναι

Επιχείρηση Α κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης (σε εκ. ευρώ)	
Πωλήσεις	600
Κόστος πωληθέντων	300
Απόσβεση	150
Κέρδη προ φόρων και Τόκων (EBIT)	150 = 600 - 300 - 150
Τόκοι	30

Κέρδη πρό φόρων μετά τόκων (Φορολογητέα Κέρδη) = Κέρδη προ φόρων και τόκων – Τόκοι	120=150-30
Φόροι = Κέρδη προ φόρων μετά τόκων) * ΦΣ , ΦΣ=35%	42=0,35*120
Κέρδη μετά φόρων (ή Καθαρά Κέρδη)= Κέρδη προ φόρων μετά τόκων - φόροι	120-42=78
Μερίσματα	30
Μεταβολή παρακρατηθέντων κερδών	48

Τα μερίσματα ανά μετοχή και τα κέρδη ανά μετοχή υπολογίζονται ως

$$\text{Μέρισμα ανά μετοχή (D)} = \frac{\text{Μερίσματα}}{\text{αριθμός μετοχών σε κυκλοφορία}}$$

Τα κέρδη ανά μετοχή υπολογίζονται ως

$$\text{Κέρδη ανά μετοχή (EPS)} = \frac{\text{Κέρδη μετά φόρων}}{\text{αριθμός μετοχών σε κυκλοφορία}}$$

Για παράδειγμα εάν η εταιρία έχει 10.000.000 μετοχές σε κυκλοφορία

$$\text{Μέρισμα ανά μετοχή (D)} = \frac{€30.000.000}{10.000.000} = €3$$

Τα κέρδη ανά μετοχή είναι

$$\text{Κέρδη ανά μετοχή (EPS)} = \frac{€78.000.000}{10.000.000} = €7,8$$

2. Φόροι

Ο μέσος φορολογικός συντελεστής που πληρώνει θα βρεθεί εάν διαιρέσουμε το φόρο T που πληρώνει η επιχείρηση προς το φορολογητέα εισόδημα Y

$$\bar{t} = \frac{T}{Y}$$

Ο οριακός φορολογικός συντελεστής που πληρώνει η επιχείρηση είναι ο συντελεστής που φορολογείται το τελευταίο ευρώ της επιχείρησης. Μας δείχνει εάν αυξηθεί το εισόδημα κατά 1 ευρώ πόσο θα αυξηθεί ο φόρος.

Ο οριακός φορολογικός συντελεστής θα βρεθεί ως

Studypal υπηρεσίες εκπαίδευσης ΕΑΠ, ΑΠΚΥ, ΑΕΙ

Email: info@studypal.gr

Τηλ: 2102202891, 6977988573

$$t' = \frac{\Delta T}{\Delta Y}$$

Παράδειγμα:

Έστω η ακόλουθη κλίμακα φορολογίας της επιχείρησης

Κλίμακιο	Φορολογικός συντελεστής
0 – 50000	15%
50001 – 75000	25%
75001 – 100000	34%
100001 – 335000	39%
335001+	45%

Μια επιχείρηση που έχει εισόδημα(κέρδη) $Y=200000$ θα πληρώσει φόρο

$$T = 0,15 * 50000 + 0,25 * (75000 - 50000) + 0,34 * (100000 - 750000) + 0,39 * (200000 - 100000)$$

$$T = 0,15 * 50000 + 0,25 * 25000 + 0,34 * 25000 + 0,39 * 100000 = 61250$$

Ο μέσος φορολογικός συντελεστής της επιχείρησης είναι

$$\bar{t} = \frac{T}{Y} = \frac{61250}{200000} = 0,30625 = 30,625\%$$

Ο οριακός φορολογικός συντελεστής της επιχείρησης είναι 39% (είναι ο φορολογικός συντελεστής στο τελευταίο κλίμακιο)

3. Ταμειακές Ροές

Με τον όρο ταμειακή ροή ορίζουμε τη διαφορά μεταξύ των χρημάτων που εισέρχονται στην επιχείρηση και των χρημάτων που εξέρχονται από την επιχείρηση

Ταμειακές ροές από περιουσιακά στοιχεία

$$= \text{Ταμειακές ροές προς τους πιστωτές} + \text{Ταμειακές ροές προς μετόχους}$$

Ταμειακές Ροές από περιουσιακά στοιχεία

Οι ταμειακές ροές από περιουσιακά στοιχεία έχουν τρία συστατικά

- Λειτουργικές ταμειακές ροές (Operating cash flow)

Αναφέρονται στις ταμειακές ροές που προκύπτουν από τη λειτουργία της επιχείρησης και το κύριο αντικείμενο δραστηριότητάς της. Τα έξοδα που σχετίζονται με τη χρηματοδότηση των περιουσιακών στοιχείων δεν περιλαμβάνονται στις λειτουργικές ταμειακές ροές.

Η λειτουργική ταμειακή ροή υπολογίζεται ως

- *Λειτουργική ταμειακή ροή = Κέρδη προ φόρων και τόκων – Φόροι + Αποσβέσεις*

Studypal υπηρεσίες εκπαίδευσης ΕΑΠ, ΑΠΚΥ, ΑΕΙ

Email: info@studypal.gr

Τηλ: 2102202891, 6977988573

Όπου

1. $\text{Κέρδη προ φόρων και Τόκων} = \text{Έσοδα} - \text{Λειτουργικά έξοδα} - \text{Αποσβέσεις}$
 2. $\text{Αποσβέσεις} = \frac{\text{Κόστος μηχανημάτων} + \text{Έξοδα μεταφοράς και εγκατάστασης} - \text{υπολειμματική αξία}}{\text{ωφέλιμη ζωή}}$
 3. $\text{φόροι} = (\text{Κέρδη προ φόρων μετά τόκων}) * \text{φορολογικός συντελεστής}$
- Καθαρές κεφαλαιακές δαπάνες (Capex).

Οι καθαρές κεφαλαιακές δαπάνες είναι η διαφορά μεταξύ της δαπάνης για αγορά παγίων μείον τις εισπράξεις από τη πώληση παγίων

$$\text{Capex} = \text{Καθαρά πάγια στοιχεία στο τέλος της περιόδου} \\ - \text{Καθαρά πάγια στοιχεία στην αρχή της περιόδου} + \text{Αποσβέσεις}$$

- Μεταβολές στο καθαρό κεφάλαιο Κίνησης

$$\text{Η μεταβολή στο καθαρό κεφάλαιο κίνησης } \Delta \text{NWC}_t = \text{NW}_t - \text{NW}_{t-1}$$

Οι ταμειακές ροές από περιουσιακά στοιχεία υπολογίζονται ως

$$\text{Ταμειακές Ροές από περιουσιακά στοιχεία (ΚΤΡ)} \\ = \text{Λειτουργική ταμειακή ροή} - \text{Καθαρές κεφαλαιακές δαπάνες} \\ - \text{Μεταβολές στο κεφάλαιο κίνησης}$$

$$\text{Ταμειακές Ροές από περιουσιακά στοιχεία (ΚΤΡ)} = \text{OPC} - \text{Capex} - \Delta \text{NWC}$$

Προσοχή!

1. Η ταμειακή ροή από περιουσιακά στοιχεία είναι η καθαρή ταμειακή ροή
2. Η καθαρή ταμειακή ροή διαφέρει από το κέρδος μετά φόρων καθώς για τον υπολογισμό του κέρδους μετά φόρων χρησιμοποιούμε και στοιχεία που δεν προκαλούν μεταβολή του ταμείου όπως οι αποσβέσεις

Ταμειακές Ροές προς τους δανειστές

Οι ταμειακές ροές προς τους πιστωτές υπολογίζεται εάν από τους πληρωτέους τόκους αφαιρεθεί ο καθαρός δανεισμός

$$\text{Ταμειακές Ροές προς τους πιστωτές} = \text{Τόκοι πληρωτέοι} - \text{Καθαρός δανεισμός}$$

Όπου

$$\text{Καθαρός δανεισμός} = \text{Νέος δανεισμός} - \text{αποπληρωμή παλαιών δανείων}$$

Επομένως,

Studypal υπηρεσίες εκπαίδευσης ΕΑΠ, ΑΠΚΥ, ΑΕΙ

Email: info@studypal.gr

Τηλ: 2102202891, 6977988573

$$\begin{aligned} & \text{Ταμειακές Ροές προς τους πιστωτές} \\ & = \text{Τόκοι πληρωτέοι} + \text{αποπληρωμή παλαιών δανείων} - \text{νέος δανεισμός} \end{aligned}$$

Ταμειακές Ροές προς τους μετόχους

Οι ταμειακές ροές προς τους πιστωτές υπολογίζεται εάν από τα μερίσματα που λαμβάνουν αφαιρέσουμε τις καθαρές πληρωμές των μετοχών για νέο μετοχικό κεφάλαιο

$$\begin{aligned} & \text{Ταμειακές Ροές προς τους μετόχους} \\ & = \text{Μερίσματα} - \text{Κεφάλαια από έκδοση νέων μετοχών} \end{aligned}$$

Παράδειγμα:

Η κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης της επιχείρησης Α για το προηγούμενο έτος ήταν

Επιχείρηση Α κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης (σε εκ. ευρώ)	
Πωλήσεις	600
Κόστος πωληθέντων	300
Απόσβεση	150
Κέρδη προ φόρων και Τόκων	150= 600-300-150
Τόκοι	30
Κέρδη πρό φόρων μετά τόκων (Φορολογητέα Κέρδη) = Κέρδη προ φόρων και τόκων – Τόκοι	120=150-30
Φόροι = (Κέρδη προ φόρων μετά τόκων) * ΦΣ , ΦΣ=35%	42=0,35*120
Κέρδη μετά φόρων (Καθαρά Κέρδη)= Κέρδη πρό φόρων μετά τόκων - φόροι	120-42=78
Μερίσματα	30
Μεταβολή Παρακρατηθέντων κερδών	48

Ο ισολογισμός της επιχείρησης ήταν

Ενεργητικό	2021	2022	Παθητικό και Καθαρή Θέση	2021	2022
Κυκλοφορούν ενεργητικό			Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις		

Studypal υπηρεσίες εκπαίδευσης ΕΑΠ, ΑΠΚΥ , ΑΕΙ

Email: info@studypal.gr

Τηλ: 2102202891, 6977988573

Λογαριασμοί Εισπρακτέοι	880	830	Πληρωτέοι λογαριασμοί	680	720
Αποθέματα	1250	1430	Γραμμάτια πληρωτέα	940	990
Σύνολο κυκλοφορούντος ενεργητικού	2130	2260	Σύνολο βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων	1620	1710
			Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις (χρέος)	400	642
Πάγιο ενεργητικό			Σύνολο Παθητικού	2020	2352
Καθαρά Κτίρια και εξοπλισμός	500	750	Ίδια Κεφάλαια		
			Μετοχικό	300	300
			Παρακρατηθέντα Κέρδη]	310	358
			Σύνολο Ιδίων κεφαλαίων	610	658
Σύνολο Ενεργητικού	2630	3010	Σύνολο Παθητικού και Ιδίων κεφαλαίων	2630	3010

Η λειτουργική ταμειακή ροή (OPC) είναι ίση με

$$OPC = \text{Κέρδη προ φόρων και τόκων} - \text{φόροι} + \text{Αποσβέσεις}$$

$$OPC = 150 - 42 + 150 = 258$$

Studypal υπηρεσίες εκπαίδευσης ΕΑΠ, ΑΠΚΥ , ΑΕΙ

Email: info@studypal.gr

Τηλ: 2102202891, 6977988573

Εάν υποθέσουμε ότι στην αρχή του έτους τα καθαρά πάγια της εταιρίας ήταν 500 και στο τέλος του έτους τα πάγια διαμορφώθηκαν σε 750, οι καθαρές κεφαλαιακές δαπάνες είναι

$$\begin{aligned} Capex &= \text{Καθαρά πάγια στοιχεία στο τέλος της περιόδου} \\ &\quad - \text{Καθαρά πάγια στοιχεία στην αρχή της περιόδου} + \text{Αποσβέσεις} \end{aligned}$$

$$Capex = 750 - 500 + 150 = 400$$

Στην αρχή του έτους η εταιρία είχε 2130 κυκλοφορούν ενεργητικό και 1620 βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις ενός στο τέλος το κυκλοφορούν ενεργητικό διαμορφώθηκε σε 2260 και οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις σε 1710

Η μεταβολή του καθαρού κεφαλαίου κίνησης. (ΔNW_t) είναι

$$\Delta NW_t = NW_t - NW_{t-1}$$

$$\begin{aligned} \Delta NW_t &= (\text{Κυκλοφορούν ενεργητικό}_t - \text{βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις}_t) \\ &\quad - (\text{Κυκλοφορούν ενεργητικό}_{t-1} - \text{βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις}_{t-1}) \end{aligned}$$

$$\Delta NW_t = (2260 - 1710) - (2130 - 1620)$$

$$\Delta NW_t = 550 - 510 = 40$$

Η ταμειακή ροή των περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης ή καθαρή ταμειακή ροή (KTP)

$$\text{Ταμειακές Ροές από περιουσιακά στοιχεία (KTP)} = OPC - Capex - \Delta NWC$$

$$\text{Ταμειακές Ροές από περιουσιακά στοιχεία (KTP)} = 258 - 400 - 40 = -182$$

$$\begin{aligned} \text{Ταμειακές Ροές προς τους μετόχους} \\ &= \text{Μερίσματα} - \text{Κεφάλαια από έκδοση νέων μετοχών} \end{aligned}$$

$$\text{Ταμειακές Ροές προς τους μετόχους} = 30 - 0 = 30$$

Από τη ταυτότητα των ταμειακών ροών

$$\begin{aligned} \text{Ταμειακές ροές από περιουσιακά στοιχεία} \\ &= \text{Ταμειακές ροές προς τους πιστωτές} + \text{Ταμειακές ροές προς μετόχους} \end{aligned}$$

Μπορούμε να βρούμε τις ταμειακές ροές προς τους πιστωτές

$$-182 = \text{Ταμειακές ροές προς τους πιστωτές} + 30$$

$$\Rightarrow \text{Ταμειακές ροές προς τους πιστωτές} = -182 - 30 = -212$$

Με δεδομένο ότι γνωρίζουμε τους τόκους που πληρώνει η επιχείρηση στους δανειστές μπορούμε να βρούμε τον καθαρό δανεισμό της εταιρίας.

Συγκεκριμένα,

Studypal υπηρεσίες εκπαίδευσης ΕΑΠ, ΑΠΚΥ, ΑΕΙ

Email: info@studypal.gr

Τηλ: 2102202891, 6977988573

$$\begin{aligned} \text{Ταμειακές Ροές προς τους πιστωτές} &= \text{Τόκοι πληρωτέοι} - \text{Καθαρός δανεισμός} \\ -212 &= 30 - \text{Καθαρός δανεισμός} \Rightarrow \text{Καθαρός δανεισμός} = 30 + 212 = 242 \end{aligned}$$

Ερωτήσεις πολλαπλών επιλογών

Ερωτήσεις 1-6

1. Γνωρίζετε τις παρακάτω πληροφορίες για την επιχείρηση Χ

Πόσα σε εκ. ευρώ	2021	2022
Πωλήσεις	4203	4507
Κόστος πωληθέντων	2422	2633
Απόσβεση	785	952
Τόκοι	180	196
Μερίσματα	225	250
Κυκλοφορούν ενεργητικό	2205	2429
Καθαρά πάγια	7344	7650
Τρέχουσες υποχρεώσεις (βραχυπρόθεσμες)	1003	1255
Μακροχρόνιο χρεος	3106	2085
Συντελεστής φορολογίας	35%	

1. Το καθαρό κέρδος (κέρδος μετά φόρων) της επιχείρησης το 2022 είναι

- A) 525,2
- B) 471,9
- Γ) 322,4
- Δ) 158,32

2. Σύμφωνα με τα δεδομένα της ερώτησης 1 η καθαρή δαπάνη σε κεφαλαιουχικά στοιχεία είναι

- A) 1620
- B) 1258
- Γ) 1180

Δ) 306

3. Σύμφωνα με τα δεδομένα της ερώτησης 1 η λειτουργική καθαρή ταμειακή ροή της επιχείρησης το 2022 είναι

A) 862,4

B) 1156,1

Γ) 922,2

Δ) 1619,9

4. Σύμφωνα με τα δεδομένα της ερώτησης 1 η καθαρή ταμειακή ροή από τα περιουσιακά στοιχεία της εταιρίας το 2022 είναι

A) 389,9

B) 420,1

Γ) 560,2

Δ) 630,3

5. Σύμφωνα με τα δεδομένα της ερώτησης 1 η καθαρή ταμειακή ροή στους δανειστές

A) 1286

B) 1130

Γ) 1156

Δ) 1217

6. Σύμφωνα με τα δεδομένα της ερώτησης 1 η καθαρή ταμειακή ροή στους μετόχους ήταν

A) -628,4

B) -756,3

Γ) -827,1

Δ) -869,2

7. Η εταιρία Β είχε (σε εκ. ευρώ) κυκλοφορούν ενεργητικό 5.100, καθαρά πάγια 23800, τρέχουσες υποχρεώσεις 4300 και μακροπρόθεσμο χρέος 7400
Η αξία της καθαρής θέσης (Ε) και του καθαρού κεφαλαίου κίνησης είναι

A) $E=17200$ και $NWC=800$

B) $E=18200$ και $NWC=900$

Γ) $E=16200$ και $NWC=600$

Δ) Τίποτα από τα παραπάνω

8. Μια εταιρία είχε πωλήσεις €634.000, λειτουργικό κόστος €305000, απόσβεση €46000, πληρωτέους τόκους €29000, πληρωτέα μερίσματα €86000. Εάν η εταιρία φορολογείται με 35% η αύξηση των παρακρατηθέντων κερδών είναι

A) 69500

B) 82000

Γ) 79100

Δ) 89300

9. Η εταιρία Β άντλησε μέσα στο έτος νέα κεφάλαια με έκδοση μετοχών αξίας 150.000. Επίσης κατά τη διάρκεια του έτους, η εταιρία είχε κέρδη προ φόρων και τόκων 283000, αποσβέσεις 46000 και πλήρωσε φόρους 88900 και μερίσματα 86000. Οι καθαρές κεφαλαιακές δαπάνες ήταν 100000, η μεταβολή στο κυκλοφορούν ενεργητικό 50000 και η μεταβολή στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις 40000. Η καθαρή ταμειακή ροή προς τους δανειστές ήταν

A) 194100

B) 13100

Γ) 64000

Δ) 232000

10. Κατά το προηγούμενο έτος οι καθαρές ταμειακές ροές προς τους μετόχους και του δανειστές ήταν 300000 και 500000 αντίστοιχα. Η εταιρία είχε κέρδη προ φόρων και τόκων 1500000, αποσβέσεις 200000 και πλήρωσε φόρους 150000. Εάν οι καθαρές κεφαλαιακές δαπάνες της εταιρίας ήταν 250000 να βρεθεί η μεταβολή του καθαρού κεφαλαίου κίνησης
- A) 300000
 - B) 450000
 - Γ) 500000
 - Δ) 600000

Studypal

Studypal υπηρεσίες εκπαίδευσης ΕΑΠ, ΑΠΚΥ, ΑΕΙ

Email: info@studypal.gr

Τηλ: 2102202891, 6977988573